

Vergaderjaar 1999–2000

26 800 IXB

Vaststelling van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Financiën (IXB) voor het jaar 2000

Nr. 46

LIJST VAN VRAGEN EN ANTWOORDEN

Vastgesteld 10 juli 2000

De vaste commissie voor Financiën¹ heeft een aantal vragen voorgelegd aan de staatssecretaris van Financiën over het Beheersverslag 1999 van de Belastingdienst.

De staatssecretaris heeft deze vragen beantwoord bij brief van 10 juli 2000.

Vragen en antwoorden zijn hierna afgedrukt.

De voorzitter van commissie,
Van Gijzel

De griffier van de commissie,
Janssen

¹ Samenstelling:

Leden: Schutte (GPV), Reitsma (CDA), Witteveen-Hevinga (PvdA), Rosenmöller (GroenLinks), Van Zijl (PvdA), Van Gijzel (PvdA), voorzitter, Voûte-Droste (VVD), De Vries (VVD), Noorman-den Uyl (PvdA), Marijnissen (SP), Kamp (VVD), Giskes (D66), Crone (PvdA), Van Dijke (RPF), Bakker (D66), Hofstra (VVD), De Haan (CDA), ondervoorzitter, Vendrik (GroenLinks), Wijn (CDA), Stroeken (CDA), Remak (VVD), Van Beek (VVD), Balkenende (CDA), Kuijper (PvdA), Dijsselbloem (PvdA).

Plv. leden: Van der Vlies (SGP), Verburg (CDA), Koenders (PvdA), Harrewijn (GroenLinks), Smits (PvdA), Duijkers (PvdA), Balemans (VVD), Wilders (VVD), Van Oven (PvdA), De Wit (SP), Patijn (VVD), Schimmel (D66), Kalsbeek-Jasperse (PvdA), Hoekema (D66), Van Walsem (D66), Blok (VVD), Dankers (CDA), Rabbiae (GroenLinks), Van den Akker (CDA), Hillen (CDA), Hessing (VVD), Weekers (VVD), Bijleveld-Schouten (CDA), Timmermans (PvdA), Hindriks (PvdA).

Met voldoening hebben de leden van de PvdA-fractie geconstateerd dat de Belastingdienst de afgelopen periode in toenemende mate aandacht heeft besteed aan de proceskwaliteit, dienstverlening en dergelijke. In gelijke mate heeft de fractie waardering voor het feit dat bij de verschillende doelgroepen het functioneren van de Belastingdienst door de jaren heen in het algemeen positief wordt beoordeeld.

Het baart de leden van de fractie van de PvdA evenwel zorgen dat, in tegenstelling tot andere doelgroepen, bij de fiscaal adviseurs nog steeds sprake is van een afnemend positief oordeel. Gezien dat deze constatering niet alleen dit jaar betreft, vragen zij naar de maatregelen die op dat terrein zijn genomen.

Dat er sprake zou zijn van een afnemend positief oordeel bij fiscaal adviseurs is niet juist. De resultaten van de Fiscale Monitor laten zien dat vooral onder de fiscaal adviseurs (en ook douane-klanten en grote ondernemingen) een relatief hoog percentage van mening is dat de Belastingdienst positief functioneert. Ook ten opzichte van 1997 is onder de verschillende doelgroepen de beoordeling van het functioneren nauwelijks veranderd.

Dit laat onverlet dat de Belastingdienst ook voor deze doelgroep aandacht blijft geven aan het verbeteren van de communicatie. Momenteel wordt in kaart gebracht welke verschillende benaderingen op de eenheden zijn gekozen voor deze doelgroep (consulentendag, aanspreekpunt voor organisatorische vragen etc.) en welke ervaringen daarmee zijn opgedaan. Aan de hand van de uitkomsten van deze inventarisatie wordt bezien welke acties moeten worden ondernomen.

Het belastingplan voor de 21e eeuw leidt tot een vrij fors implementatietraject. Op veel terreinen is het voorbereidende werk gereed. Echter, deze leden kunnen op basis van het voorliggend beheersverslag niet beoordelen of de Belastingdienst in voldoende mate toebereid is om de complexe invoering van het belastingplan voor de 21e eeuw te realiseren. Gaarne ontvangen zij nadere informatie hierover.

De voorbereidingen voor de Belastingherziening zijn binnen de Belastingdienst al gaande vanaf het najaar 1999. De begeleiding is in handen van een interne projectorganisatie, bestaande uit 14 projectgroepen. Deze opzet moet een tijdige, juiste en volledige invoering waarborgen. De jaren 2000 en 2001 staan voor de Belastingdienst voornamelijk in het teken van voorlichtingsactiviteiten, interne opleidingen en automatiseringsaanpassingen die voortvloeien uit de Belastingherziening.

Bij de voorlichting moet onderscheid worden gemaakt tussen werkgevers en belastingplichtigen.

Een eerste voorlichting aan werkgevers over het belastingplan voor de 21e eeuw heeft in maart 2000 plaatsgevonden. De nieuwe voorschriften en formules voor het berekenen van de loonbelasting/premie volksverzekeringen per 1 januari 2001 worden in juli 2000 verstrekt aan de werkgevers met geautomatiseerde loonadministraties en servicebureaus. De voorlichtingsronde die gepland is in september/ oktober 2000 staat in het teken van een Nieuwsbrief over de wijzigingen per 1 januari 2001 en de nieuwe loonbelastingverklaring 2001. Informatie over de laatste wijzigingen voor 2001 ontvangen de werkgevers naar verwachting begin november. De handleiding loonbelasting en andere formulieren die vanaf 2001 gelden, volgen begin december.

De voorlichting aan belastingplichtigen is in juni van start gegaan. Eind juni is een huis-aan-huiskrant verspreid met algemene informatie over de Belastingherziening. Hierna volgt meer specifieke voorlichting over de

gevolgen van het nieuwe belastingstelsel. De eerste grote voorlichtingscampagne, in het kader van de voorlopige teruggaaf, gaat in september 2000 van start. Daarbij wordt bijzondere aandacht besteed aan de nieuwe doelgroepen die te maken krijgen met de voorlopige teruggaaf. Het gaat hier onder meer om de niet of weinig verdienende partners die vanaf 2001 zelfstandig recht hebben op een heffingskorting en om personen die recht hebben op de kinderkorting en de zogeheten combikorting. Voorlichting zal plaatsvinden in de vorm van mailings, posters, advertenties en radio- en tv-spots. Vanaf begin 2001 zijn voorlichtingscampagnes voorzien waar het gaat om de voorlopige aanslagen 2001 en vanaf begin 2002 om de aangifte 2001.

De Belastingherziening leidt voor de Belastingdienst tot de nodige automatiseringsaanpassingen. De verwerkingssystemen voor de processen die reeds per 1 januari 2001 de gevolgen van de Belastingherziening ondervinden hebben daarbij de hoogste prioriteit. Het gaat hier onder meer om de verwerkingsprocessen voor de voorlopige teruggaven 2001, de voorlopige aanslagen inkomstenbelasting 2001, de voorlopige aanslagen WAZ 2001 en de rechtstreekse uitbetaling van de heffingskortingen aan de niet of weinig verdienende partner. Om de voorlopige teruggaven tijdig te kunnen verlenen en uit te betalen en om de voorlopige aanslagen tijdig te kunnen opleggen moeten de desbetreffende automatiseringsaanpassingen in het najaar van 2000 worden afgerond. Tot nu worden deze aanpassingen overeenkomstig de planning uitgevoerd.

Naar verwachting roept de Belastingherziening de nodige vragen op bij belastingplichtigen. Het opleiden van medewerkers om die vragen adequaat te kunnen beantwoorden is daarom van groot belang. Hiermee is al een begin gemaakt. De klantendiensten, de Belastingtelefoon particulieren en de Bestellijn verzorgen de eerstelijns dienstverlening. Zodra een nieuwe fase in de invoering van Belastingherziening intreedt vindt verdere, gerichte opleiding plaats. Het overige personeel van de Belastingdienst wordt opgeleid al naar gelang het in de eigen functie te maken krijgt met de wijzigingen in het kader van de Belastingherziening.

De interne accountantsdienst heeft onderzoek gedaan naar de risico's verbonden aan het implementatieproces van de Belastingherziening. Deze dienst concludeert dat de risico's voor de aspecten communicatie, automatisering en opleidingen afdoende zijn afgedekt. Vervolgonderzoeken zijn voorzien waar het gaat om de nadere ontwikkelingen en vorderingen in het implementatietraject.

3

Per september 1999 is de Economische Controle Dienst (ECD) onderdeel geworden van de Belastingdienst. In hoeverre heeft de samenvoeging geleid tot een betere opsporing van financieel-economische en fiscale fraude, hetgeen een belangrijk onderdeel is van het fraudebestrijding-beleid?

De FIOD en de ECD werken al jaren samen op het gebied van de opsporing van financieel-economische en fiscale fraude. De eerste periode na de samenvoeging in september 1999 is veel aandacht besteed aan het bestuurlijk-organisatorisch op één lijn brengen van FIOD en ECD. Deze inspanningen scheppen de voorwaarden om tot een betere opsporing te komen, door het bundelen van deskundigheid van beide organisaties. Ook het beschikken over gemeenschappelijke informatieposities zal naar verwachting tot betere opsporingsresultaten leiden. Het is nog te vroeg om al een uitspraak te doen over het effect van het onderbrengen van de ECD bij de Belastingdienst.

De PvdA-fractie vraagt waarom de Belastingdienst voor de verrekening van kosten een contract heeft afgesloten met Chipper/Chipknip, gelet op het beperkte marktsegment van Chipper/Chipknip in het geautomatiseerde betalingsverkeer (vraag 4).

De VVD-fractie stelt over datzelfde contract met de Chipper/Chipknip de vraag of het openbaar is aanbesteed (vraag 13).

Voor het verrekenen van kosten bij rekeningrijden heeft de Belastingdienst een contract afgesloten met Chipper/Chipknip. Deze keuze is ingegeven door de wens dat automobilisten elektronisch en op anonieme wijze kunnen betalen. Bovendien beschikken zeer veel burgers over een van deze kaarten, waardoor naar verwachting veel transacties met dit elektronische medium geautomatiseerd afgedaan zullen worden.

Het betalingsverkeer van de Belastingdienst is in 1998 openbaar aanbesteed. De contracten zijn gegund aan ING en Rabo. Chipper V.O.F en Interpay\Beanet (Chipknip) zijn door ING en Rabo als onderaannemers ingebracht. Het contract met Chipper/Chipknip voor de elektronische afrekening van rekeningrijden vormt een onderdeel van het betalingsverkeer van de Belastingdienst. Om die reden is er geen sprake van een afzonderlijke aanbesteding van dat contract.

5

In het rapport van de Rekenkamer «Omgaan met vertrouwelijke gegevens bij de Belastingdienst» (Kamerstuk 26 887, nr. 2) wordt een aantal maatregelen opgesomd om de informatiebeveiliging en de integriteit te verbeteren. Het aantal gemelde integriteitsinbreuken is gestegen naar 30 gevallen in 1999 (in 1998 was dat 13). Een directe oorzaak voor deze stijging is volgens het rapport niet aan te wijzen. Er worden in het Beheersverslag geen maatregelen genoemd op het gebied van selectie van werknemers. Zouden deze aangescherpt moeten worden?

Er is geen sprake van een «explosieve stijging», noch in aantal meldingen noch in aantal strafbare vergrijpen. Wel is sprake van fluctuaties over de jaren. Gezien de fluctuaties en het relatief geringe aantal meldingen, kan geen algemene uitspraak worden gedaan over oorzaak of ontwikkelingen. De reeks van integriteitsinbreuken die in de afgelopen jaren gemeld zijn, ziet er als volgt uit:

1994	1995	1996	1997	1998	1999
24	24	12	14	13	30

Het integriteitsbeleid van de Belastingdienst is gericht op zowel de bestaande als op nieuwe medewerkers. Maatregelen op het terrein van het selecteren van medewerkers vormen één onderdeel van dit beleid. De Belastingdienst hanteert bij de diverse selectie-trajecten verschillende instrumenten. Daarbij kan afhankelijk van het soort functie gedacht worden aan antecedentenonderzoeken, verklaringen omtrent het gedrag en aan specifieke maatregelen bij bijzondere functies. Voorshands zie ik geen aanleiding om de bestaande maatregelen aan te scherpen.

6

Op basis van het diagram op blz. 4 (figuur 1) concluderen de leden van de VVD-fractie dat met name facilitaire diensten (toezicht, proceskwaliteit, dienstverlening) kennelijk in omvang toenemen, terwijl de kengetallen volumeproductiviteit en productkwaliteit eigenlijk niet verbeteren. Is dit beleid succesvol te noemen?

De 7 strategische kengetallen in het diagram op blz 4. geven in samenhang een beeld van de belangrijkste ontwikkelingen over de afgelopen jaren. De Belastingdienst beschouwt de kengetallen toezicht, proceskwaliteit en dienstverlening niet als «facilitaire diensten». Zij zijn essentiële peilers voor het uitvoeren van de rechtshandavingstaak, net als de andere strategische kengetallen.

Toch wil dat niet zeggen dat deze 7 kengetallen over de jaren heen in een zelfde tempo zouden moeten verbeteren.

In de afgelopen jaren zijn er verschillende accenten in het beleid geweest. Zo heeft bijvoorbeeld in de jaren '92 – '94 een belangrijk accent gelegen op het sneller en productiever verwerken van het productievolume, was er in de jaren '96 – '98 veel aandacht voor het verbeteren van het AWB-conform werken, en zijn er de laatste jaren op het terrein van de dienstverlening (bijvoorbeeld de Belastingtelefoon) veel inspanningen verricht. Uit hoofde van beleidsaccenten is het dus niet verwonderlijk dat een bepaald kengetal «beter scoort» dan een ander.

Daarnaast wisselt per kengetal de mogelijkheid en het belang om verbeteringen aan te brengen. Zo geeft het kengetal productkwaliteit de verhouding aan tussen het aantal gecorrigeerde aangiften en het aantal afgedane bezwaarschriften tegen correcties. Met het huidige niveau van het kengetal en het daarmee gemoeide financiële belang (94 cent van elke oorspronkelijk gecorrigeerde gulden wordt gehandhaafd) is de productkwaliteit op een hoog niveau.

Bij het kengetal volumeproductiviteit past tenslotte een belangrijke kanttekening. Wanneer de uitgaven worden gecorrigeerd voor een aantal factoren die het beeld vertekenen, dan blijkt de volumeproductiviteit in de periode vanaf 1992 met gemiddeld 4% per jaar te zijn gestegen. Zie hiervoor de opmerkingen in het beheersverslag (pagina 4 en 5).

7

Dat de Belastingdienst attentiebrieven stuurt aan belastingplichtigen die nog geld terug kunnen vragen is goed. Daarmee bewijst de Belastingdienst dat ze een dienstverlener wil zijn in plaats van een belastingophaler. Om welk bedrag aan terugbetaling gaat het en wat zijn de uitvoeringskosten hiervan?

De totale terugbetaling aan belastingplichtigen als gevolg van de attentiebrieven bedraagt voor het belastingjaar 1997 circa f 21 mln. De uitvoeringskosten voor deze actie bedragen naar schatting circa f 1,2 mln.

8

Op blz. 7 wordt gesteld dat van elke door de Belastingdienst gecorrigeerde gulden er 94 cent gehandhaafd blijft. Hieruit zou afgeleid kunnen worden dat de belastingplichtigen geen goede aangifte doen of dat bezwaar maken tegen een (wellicht) geringe individuele correctie te ingewikkeld en kostbaar is om uit te voeren. Is dit misschien een reden om de procesgang voor bezwaar nog eens te herzien?

Naar mijn mening is het hoge handhavingpercentage veeleer een teken van een goed functionerende procesgang. De huidige werkwijze bij correcties houdt in dat de Belastingdienstmedewerker het voornemen om tot correctie op de aangifte over te gaan vooraf aankondigt en – zo nodig – bespreekt met de belastingplichtige. Op die manier wordt veelal voorkomen dat ten onrechte een correctie op de aangifte plaatsvindt en bestaat in de gevallen dat wel wordt gecorrigeerd bij de belastingplichtige duidelijkheid over de reden(en) ervan. Omdat er over en weer al contact over is geweest, blijft in veel gevallen bezwaar tegen een correctie uit. Het aantal bezwaarschriften is in 1999 voor alle middelen (met uitzondering

van de Wet Belastingen op Milieugrondslag) sterk gedaald; voor de inkomstenbelasting bijvoorbeeld van 677 000 in 1998 naar 445 000 in 1999.

9

Eén op de 10 ondernemers vindt dat de fiscus afspraken niet goed nakomt. De leden van de VVD-fractie hebben de indruk dat met enige regelmaat voor de rechter ook procedures worden gevoerd, waarin de inspecteur betoogt dat hij niet gebonden is aan een gemaakte afspraak. Is het voor de fiscus als goed bestuurder verstandig om de juridische mogelijkheden tot het niet-naleven van gemaakte afspraken via de rechter te verkennen?

De constatering dat één op de 10 ondernemers vindt dat de fiscus afspraken niet goed nakomt, is niet correct. Uit de fiscale monitor blijkt juist dat 91% van de doelgroep ondernemingen vindt dat de Belastingdienst afspraken heel goed tot tamelijk goed nakomt. Onder het resterende percentage bevinden zich de ondernemers (3%) die geen duidelijke mening hebben en de ondernemers die vinden dat de afspraken niet zo goed worden nagekomen. Slechts 2% vindt dat de Belastingdienst zijn afspraken helemaal niet goed nakomt.

Overigens ziet deze vraag in de fiscale monitor op het nakomen van afspraken in het onderlinge verkeer tussen Belastingdienst en belastingplichtige. Afspraken die aan de orde komen in een fiscale procedure betreffen doorgaans een andere situatie, namelijk de situatie waarin een vaststellingsovereenkomst (fiscaal compromis) is gesloten tussen inspecteur en belastingplichtige. Een vaststellingsovereenkomst ziet op de vaststelling van de fiscaal relevante feiten, niet op de toepassing van het fiscale recht.

10

Slechts 8% van de adviseurs in Nederland denkt dat een foute opgave uiteindelijk ontdekt zal worden. Dit zijn ervaringsdeskundigen, wier opmerkingen serieus genomen moeten worden. Kan op basis hiervan worden geconstateerd dat de Belastingdienst niet voldoende controleert?

De veronderstelling dat slechts 8% van de adviseurs in Nederland denkt dat een foute opgave uiteindelijk ontdekt zal worden is niet juist. Uit de fiscale monitor blijkt dat van de fiscale adviseurs 8% aangeeft vrijwel zeker te weten dat de Belastingdienst een onjuiste opgave signaleert. Daarnaast geeft 62% van de adviseurs aan die kans als tamelijk groot in te schatten. De overige adviseurs (28%) geven aan die kans klein te achten. Een enkeling geeft aan het ontdekken vrijwel niet uit te sluiten. Derhalve is 70% van de adviseurs ervan overtuigd dat een incorrecte aangifte met tamelijk grote kans tot aan zekerheid toe ontdekt zal worden. Mijns inziens kan dan ook niet geconcludeerd worden dat volgens de adviseurs de Belastingdienst te weinig controleert.

11

Op blz. 18 wordt vermeld dat de doorlooptijd voor behandeling van een rulingverzoek niet is veranderd. Wat is de doorlooptijd? Is deze te specificeren naar een soort ruling (vgl. tabel 4 op blz. 19)?

De doorlooptijd voor een rulingverzoek bedraagt gemiddeld 121 dagen. Onderverdeeld naar soort ruling is het beeld voor 1999 als volgt:

Soort ruling	aantal verzoeken	doorlooptijd (in dagen)
Houdster	457	107
Financiering	129	132
Royalty	78	108
Cost-plus	168	163
Vaste inrichting financiering	10	99
Foreign Sales Comp	5	79
Informeel kapitaal	5	172
Overig	5	173
Totaal	857	

12 en 29

Op blz. 19 wordt een overzicht gegeven van de indiening en afhandeling van rulingverzoeken. Het valt op hoeveel er worden ingetrokken of afgewezen. Is hier de facto reeds sprake van restrictief beleid?

Heeft het feit dat er in 1999 minder rulings zijn verleend en verlengd dat er juist meer rulingverzoeken zijn afgewezen dan in 1998 te maken met de afwijzende houding vanuit Brussel? Hoe gaat de Belastingdienst met betrekking tot het rulingbeleid om met de ontwikkelingen op het gebied van Europese belastingcoördinatie/harmonisatie?

De stijging heeft te maken met wijzigingen in de nationale regelgeving en met de internationale ontwikkelingen, die mede tot gevolg hebben dat het (internationale) bedrijfsleven met de ingediende verzoeken tracht de bestaande fiscale grenzen te verkennen. Het toetsingskader voor het rulingbeleid werd en wordt bepaald door de wet, jurisprudentie en beleid en de goede trouw jegens de verdragspartners.

13

Is het contract met Chipper/chipknip voor de elektronische afrekening van rekeningrijden openbaar aanbesteed?

Zie het antwoord onder vraag 4.

14

Wat heeft de multilaterale controle met negen lidstaten opgeleverd?

Wat gaat de regering doen nu de Hoge Raad eind vorig jaar heeft beslist dat de ketenafpraak niet over de grens heen werkt?

Hoeveel belasting is betaald door naar Canada geëmigreerde boeren, die eerst niet betaalden sinds Nederland met Canada onderhandelt over een invorderingsafpraak?

Het doel van de multilaterale controle was primair gericht op het opdoen van ervaring in de samenwerking met andere lidstaten. Daartoe werden (min of meer) compliantie ondernemingen uitgezocht. Bij de onderzoeken zijn mismatches ter zake van intracommunautaire transacties opgelost. Daarnaast werden complexe organisatiestructuren van ondernemingen beter in beeld gebracht. In een enkel geval heeft de controle tot een correctie geleid.

Naar aanleiding van de vraag van de Vaste Commissie over het arrest van de Hoge Raad met betrekking tot de ketenaansprakelijkheid merk ik op dat de gevolgen van dit arrest thans worden bestudeerd.

In 1999 zijn in totaal 55 bijstandverzoeken aan Canada gedaan. Het gaat daarbij ook om substantiële bedragen variërend van enkele tonnen tot enkele miljoenen guldens. Het is niet bekend hoeveel belasting door naar Canada geëmigreerde boeren is betaald vanaf het tijdstip waarop bekend is geworden dat Nederland met Canada onderhandelde over het verlenen van wederzijdse bijstand bij de invordering van belastingsschulden. Wel is

sinds dat tijdstip het aantal agrariërs dat naar Canada is geëmigreerd zonder met de fiscus af te rekenen zeer aanzienlijk teruggelopen. Overigens voert de Belastingdienst op dit punt sinds enkele jaren een pro-actief beleid. Dit beleid houdt in dat onmiddellijk nadat de Belastingdienst ervan op de hoogte is geraakt dat agrariërs concrete plannen hebben om naar het buitenland te vertrekken, contact met hen wordt opgenomen. Naar aanleiding van de daarbij gebleken bevindingen worden zekerheidsmaatregelen getroffen. Bovendien is in de achterliggende periode een flink aantal vonnissen gewezen, waardoor een aantal geëmigreerde agrariërs bij bezoek aan Nederland het risico loopt in gijzeling te worden genomen voor de periode van in beginsel een jaar. Al deze maatregelen tezamen hebben blijkbaar tot gevolg gehad dat vertrek naar Canada met achterlating van fiscale schulden zijn aantrekkelijkheid in aanzienlijke mate heeft verloren.

15

Het aantal belastingplichtige particulieren blijft hoog. De leden van de VVD-fractie zijn van mening dat er in het kader van vereenvoudiging naar gestreefd moet worden om particulieren zomin mogelijk met de Belastingdienst worden geconfronteerd. Wat is de visie van de regering hierop?

De meeste belastingplichtigen die in de inkomstenbelasting worden betrokken hebben daar zelf belang bij. Zij maken gebruik van aftrekposten, zoals de aftrek van hypotheekrente, buitengewone lasten, persoonlijke verplichtingen en giften. De in de wet IB 2001 opgenomen algemene heffingskorting en de eveneens in deze wet opgenomen kinderkorting zullen tot een forse toename leiden van het aantal in de inkomstenbelasting betrokken belastingplichtigen.

Bij de vormgeving van dergelijke maatregelen wordt altijd een afweging gemaakt tussen het bezwaar van een toename van het aantal belastingplichtigen en het alternatief van een toename van de administratieve lasten bij werkgevers en/of andere betrokken instanties. Gelet op het belang dat gehecht wordt aan het terugbrengen van de administratieve lasten voor het bedrijfsleven, is er voor gekozen deze regelingen niet (volledig) via de loonbelasting te laten lopen.

Dit betekent dat beperking van het aantal belastingplichtigen in de inkomstenbelasting op zichzelf na te streven valt, maar dat dit steeds moet worden afgewogen tegen andere doelen. Daarnaast blijft het van belang om onnodige contacten tussen belastingplichtigen en de Belastingdienst zoveel mogelijk te voorkomen.

16

Op blz. 40 wordt gemeld dat 53% van de ontvangers van een attentiebrieven reageerde door het inzenden van een biljet. Hoeveel procent kreeg als gevolg hiervan geld terug?

Uitgaande van belastingjaar 1997 kreeg meer dan 95% van de inzenders van een biljet daadwerkelijk geld terug.

17 en 39

De uitstelregeling voor belastingconsulenten wordt zeer slecht nageleefd. Toch is er een stevig handhavingsapparaat. De Belastingdienst maakt daar geen gebruik van. Waarom niet?

Leidt het voornemen van de Belastingdienst om de uitstelregeling voor belastingconsulenten aan te passen niet tot een forse toename van de werkdruk van de belastingconsulenten en dientengevolge tot mogelijk haastwerk en eventuele onzorgvuldigheden in aangiftes? De oude uitstelregeling was juist bedoeld om de werkdruk te spreiden (zie ook Staatscourant d.d. 10 april 2000).

Het huidige, slechts op aantallen gebaseerde, inleverschema bij de Uitstelregeling biedt onvoldoende aangrijpingspunten om tussentijds te sturen op tijdige inlevering. Hierbij komt dat de Belastingdienst thans geen centrale registratie kent van de door consulenten ingeleverde aangiften. Voor de handhaving baseert de Belastingdienst zich op gegevens die door de belastingconsulent zelf worden aangeleverd. Het huidige handavings-instrumentarium is daardoor lastig inzetbaar.

In overleg met de belastingconsulenten wordt de Uitstelregeling met ingang van april 2001 aangepast. In de gewijzigde Uitstelregeling wordt door een gelijktijdige sturing op de zwaarte van de aangifte en op de tijdige ontvangst van de aangifte, in combinatie met centrale toekenning en registratie van het uitstel een beter tussentijds aangrijpingspunt voor de beschikbare sanctiemogelijkheden gecreëerd. Ik vertrouw erop dat de met de belastingconsulenten gemaakte afspraken tot een meer evenwichtig gespreide inlevering van aangiften zal leiden. In situaties waarbij structureel niet aan het inleverschema wordt voldaan, zal de gewijzigde Uitstelregeling meer dan voorheen de mogelijkheid bieden een ambts-halve aanslagregeling op te leggen. Hierbij kan gebruik worden gemaakt van de mogelijkheid tot het opleggen van een bestuurlijke boete.

In de gewijzigde regeling is geen sprake van een forse toename van de werkdruk. Ook in de gewijzigde opzet blijft juist het uitgangspunt een evenwichtige verdeling van de werkdruk over het jaar voor zowel de belastingconsulenten als de Belastingdienst. Er treedt in het kader van de wijziging van de uitstelregeling geen verandering in de aangifteverplichting zelf op. Daarnaast neemt de Belastingdienst op enkele punten de werkzaamheden van de belastingconsulenten over, namelijk de registratie van de ingeleverde aangiften. Op dit punt is dus eerder sprake van een verlichting van de werkzaamheden.

Overigens is in de uitvoering van de huidige uitstelregeling juist sprake van een onevenwichtige verdeling van de werkdruk, omdat in de praktijk de relatief eenvoudige aangiften eerder in de uitstelperiode worden aangeleverd en de meer complexe aangiften pas later. Dit is zowel belastend voor het werkproces bij de belastingconsulent als voor het werkproces bij de Belastingdienst.

18

Zijn de op blz. 46–47 vermelde correcties definitief of gaat het om bedragen die na bezwaar/beroep kunnen worden verminderd?

De in het Beheersverslag vermelde correctieresultaten betreffen correcties die na een boekenonderzoek of bedrijfsbezoek door de behandelend ambtenaar zijn aangebracht of tijdens het proces van heffing voor de inkomstenbelasting en vennootschapsbelasting vanachter het bureau in de aangiften zijn aangebracht. Deze correcties leiden in het algemeen tot hogere belastingaanslagen die nog kunnen worden herzien na bezwaar of beroep.

19

Men meldt een opgespoord bedrag door de FIOD van 538 mln. Is dit ook gesanctioneerd door de rechter?

Is er ook een statistiek van de uitkomst in die zaken waarin tot strafrechtelijke vervolging wordt overgegaan? In hoeveel zaken volgt volledige vrij-spraak, of ontslag van rechtsvervolging, of gedeeltelijke vrijspraak, of bewezenverklaring op alle punten, en wat waren de straffen?

Het percentage septs is hoog. Houdt dat verband met de selectie van zaken? Wat valt er in dit opzicht te verbeteren?

Het opgespoord bedrag door de FIOD betreft het strafrechtelijk nadeel, zoals dat is samengesteld uit diverse belastingmiddelen en is opgenomen in de processen-verbaal van de afgedane fraudeonderzoeken. Deze

processen-verbaal worden aangebracht bij het Openbaar Ministerie zodat deze tot vervolging kan overgaan. Daarna zal de rechtbank een oordeel vellen over de zaak. Het opgespoord bedrag is dus nog niet gesanctioneerd door de rechter.

De Belastingdienst/FIOD houdt geen centrale administratie bij van de uitkomst van fraudezaken die tot strafrechtelijke vervolging hebben geleid. Resultaten zoals vrijspraak, ontslag van rechtsvervolging en opgelegde straffen worden door het Openbaar Ministerie en de rechtbanken niet structureel teruggemeld aan de FIOD. Tussen het Ministerie van Justitie en de Belastingdienst vindt overleg plaats om deze informatie in de toekomst wel structureel beschikbaar te krijgen.

De hoogte van het aantal septs houdt verband met de voor fiscale fraudebestrijding ingezette capaciteit bij het Openbaar Ministerie en de rechtbanken. Een verbetering is wel gaande mede door de zogenoemde clustervorming bij het OM (concentratie van kennis over een bepaald type delict per arrondissement).

Bij de afdoening van convenantzaken is het aantal seponeringen in 1999 gedaald ten opzichte van 1998.

20

Het ziekteverzuim is stijgend en beloopt 7,2%. De leden van de VVD-fractie krijgen graag een nadere toelichting hierbij.

In meerjarig perspectief vertoont het ziekteverzuim bij de Belastingdienst vanaf 1992 een dalende tendens. In 1998 is in deze ontwikkeling een kentering gekomen en is het ziekteverzuim gestegen. Deze stijging heeft zich in 1999 voortgezet. De stijging is vooral het gevolg van een toename van de gemiddelde duur van de ziekte (toename van 8,9 dagen in 1998 tot 12,6 dagen in 1999). Het ziekteverzuim voor het jaar 1999 is uitgekomen op 7,1% (gecorrigeerd cijfer). Dit percentage is lager dan het ziekteverzuim in de niet commerciële dienstverlening (8,1%). De stijging van het ziekteverzuim doet zich landelijk voor, de ontwikkelingen bij de Belastingdienst liggen hiermee in lijn (zie ook de grafiek op pagina 69 van het beheersverslag). Ook buiten de Rijksoverheid is bij bedrijven en instellingen in Nederland met meer dan 100 medewerkers de laatste jaren een trendmatige verhoging van het ziekteverzuim waarneembaar. Definitieve cijfers over het ziekteverzuim 1999 in Nederland zijn thans nog niet bekend, maar op basis van de huidige inzichten zal het percentage in 1999 stijgen van 6.5% naar 6.9%. Bij de Belastingdienst is een vrijwel overeenkomstige stijging te zien.

21

Ook voor het jaar 1999 kan worden geconstateerd dat de Belastingdienst een steeds duurder apparaat wordt. De kosten waren – na een toevoeging aan het oorspronkelijke budget van f 236 miljoen – f 4,4 miljard, terwijl de kosten in 1998 f 4 miljard waren. Bij een personeelsbestand van – nagenoeg onveranderd – 30 482 mensen betekent dit een gemiddelde kostenstijging per persoon van grosso modo 10%. Kan de regering hierop ingaan?

De kostenstijging doet zich vooral voor bij de materiële uitgaven (f 231 miljoen, +15,5%) en wordt veroorzaakt doordat vanaf 1999 het huurbudget van de Rijksgebouwendienst is overgeheveld naar de Belastingdienst. Een meer gedetailleerde toelichting is opgenomen op de pagina's 33 t/m 35 van de Financiële Verantwoording. De personele kosten zijn toegenomen met f 137 miljoen (+5,4%). Gecorrigeerd voor de inflatie bedraagt de reële kostenstijging 2%. Deze stijging hangt samen met de stijging van de gemiddelde leeftijd en ervaring van de medewerkers.

De totale kosten per persoon zullen ook de komende jaren naar verwachting blijven toenemen. Deze kostenstijging hangt samen met uitbreiding

van het aantal taken, de toename van de omvang van het werkpakket, de verbetering van het niveau van dienstverlening en de intensivering van het toezicht. Uit het overzicht van de kengetallen blijkt dat de productiviteit in 1999 is gestegen. Met een nagenoeg onveranderd personeelsbestand is een groter productievolume behandeld. Ook is de productie harder gestegen dan de kosten, met andere woorden de kostprijs per eenheid product is in 1999 gedaald. Een uitgebreidere toelichting is opgenomen in het beheersverslag op de pagina's 4, 5 en 6.

22

Hoe wil de regering de explosieve stijging van het aantal strafbare vergrijpen door belastingambtenaren tegengaan?

Zie het antwoord onder vraag 5

23

Bijlage 1 vermeldt onder meer aantallen fiscale procedures. Er wordt echter geen inzicht gegeven in het financiële belang van deze procedures. Kan hierop worden ingegaan? Hoeveel procent van de ingediende bezwaarschriften is gedeeltelijk toegewezen?

Informatie over het financiële belang maakte vorig jaar geen deel uit van de reguliere bestuurlijke informatie. Vanaf 1 januari 2000 worden deze gegevens geregistreerd, zodat over 2000 deze informatie wel beschikbaar is. Wel is binnen de Belastingdienst informatie beschikbaar over de mate waarin het totale bedrag aan opgelegde correcties inkomstenbelasting gehandhaafd blijft. Uit intern onderzoek blijkt voor de belastingjaren 1996 en 1997, dat van het totaal gecorrigeerd bedrag inkomensheffing na twee jaar ongeveer 94% gehandhaafd blijft. Zie ook pagina 7 van het Beheersverslag.

Gedeeltelijk toegewezen bezwaarschriften tegen correctie

IB	22%
WAZ	0%
VPB	18%
VB	7%
R&S	23%
LB	25%
OB	19%
HSB	27%
Douane	8%
Overig	19%

Van de bezwaarschriften tegen correcties is in 1999 22% gedeeltelijk toegewezen, voor alle middelen gezamenlijk. In de tabel is een uitsplitsing gemaakt naar middel. Bij de categorieën WAZ en Overig is sprake van zeer geringe aantallen (8, respectievelijk 32). De percentages gedeeltelijk toegewezen bezwaarschriften kunnen bij zulke geringe aantallen sterk fluctueren.

24

In bijlage 1 op blz. 2 is te lezen dat in IB-procedures van ondernemers de inspecteur slechts in 56% van de gevallen gelijk krijgt. Bij de VpB (blz. 5) ligt dat percentage op 55. Bij LB en OB (blz. 7-8) ligt dit percentage op 64. Zouden deze percentages gevolgen moeten hebben voor het beroepsbeleid?

Ik zie geen aanleiding voor een wijziging van het beroepsbeleid naar aanleiding van het aantal uitspraken door de gerechtshoven in 1999

waarin de inspecteur respectievelijk de belastingplichtige (gedeeltelijk) in het gelijk is gesteld. Zowel het absolute aantal uitspraken als de verhouding tussen het aantal uitspraken waarin één van beide partijen (gedeeltelijk) in het gelijk is gesteld, varieert per belasting van jaar tot jaar enigszins. Zo is het percentage uitspraken waarin de inspecteur in het gelijk is gesteld (1999) voor de inkomstenbelasting (ondernemers) en de vennootschapsbelasting ten opzichte van 1998 wat gedaald en voor de omzetbelasting en de motorrijtuigenbelasting wat gestegen.

25

Vooral bezwaren tegen ondernemersbelastingen worden meestal gewonnen door belastingplichtigen. Ook gewonnen bezwaren kosten geld. Is het een goede suggestie om voortaan alleen harde correcties aan te brengen om de administratieve lasten terug te dringen?

Het correctiebeleid van de Belastingdienst is bewust vormgegeven met vaste procedures om onnodige bezwaarschriften (en daarmee onnodige administratieve lasten) te voorkomen. Zo wordt het voornemen om van een ingediende aangifte af te wijken vooraf aangekondigd. Dit heeft ertoe geleid dat het aantal ontvangen bezwaarschriften voor vrijwel alle middelen gedaald is. Slechts een klein deel van de bezwaren is gericht tegen correcties, de overige zijn vooral gericht tegen (de hoogte van) voorlopige en definitieve aanslagen.

Bovendien moet bij het percentage toegewezen bezwaren gericht tegen aangebrachte correcties bij ondernemersbelastingen bedacht worden dat bezwaren zich veelal richten tot een (beperkt) deel van de aangebrachte correcties. Wordt zo'n bezwaar toegewezen, dan wordt deze geteld als volledig toegewezen bezwaar. Het niet bestreden gedeelte van de correcties blijft gehandhaafd. Een volledig toegewezen bezwaarschrift betekent dus niet dat de correctie in zijn geheel onterecht was. Daarnaast is een correctie aanleiding tot herbezinning door de ondernemer op de ingediende aangifte. Het bovenstaande geeft mijns inziens geen aanleiding het correctiebeleid van de Belastingdienst te herzien.

26

Het aantal boekenonderzoeken en bedrijfsbezoeken toont in de loop der jaren een gestage afname. Hoe valt dit te rijmen met het streven naar een grotere controledichtheid?

De Belastingdienst stuurt niet op een streefwaarde voor de controledichtheid. Boekenonderzoeken en bedrijfsbezoeken worden zoveel mogelijk ingesteld bij die belastingplichtigen waar sprake is van specifieke risico's. De selectie van posten is daartoe de laatste jaren aanzienlijk verbeterd. Dat blijkt ook uit het aantal boekenonderzoeken met correctie.

Tabel 1: boekenonderzoeken met correctie

	Aantal boeken- onderzoeken	waarvan met correctie	Correctiebedrag IB/VPB	Correctiebedrag LB/OB
1997	115 000	57%	6 195 mln	704 mln
1998	110 000	66%	6 628 mln	830 mln
1999	107 000	69%	8 666 mln	1 026 mln

Deze gerichte boekenonderzoeken en bedrijfsbezoeken kosten meer tijd dan onderzoeken die alleen op grond van periodiciteit zijn uitgevoerd. Zoals uit de cijfers blijkt is de totale correctieopbrengst in de laatste jaren echter gestegen. Ook heeft de Belastingdienst de laatste jaren meer tijd ingezet voor het uitvoeren van controles.

Tabel 2: tijdsbesteding veldtoetsing

	Capaciteit in % van de beschikbare tijd	in mensdagen
1997	37%	365 000
1998	39%	383 000
1999	40%	440 000

27

Een veelgehoorde kritiek op de nieuw ingestelde kennisgroepen is dat de belastinginspecteurs verder van de belastingplichtigen zijn komen af te staan. Ruimte om rekening te houden met persoonlijk omstandigheden, laat staan voor onderhandelingen is er nauwelijks meer. Hoe gaat de Belastingdienst met deze kritiek om?

De kennisgroepen ondersteunen de inspecteur in de uitoefening van zijn bevoegdheden. Zij zijn ingesteld om bij te dragen aan de eenheid van beleid en uitvoering. Grondslag daarvoor zijn de gedragslijnen inzake standpuntbepalingen en fiscaal uitvoeringsbeleid¹. De kennisgroepen vormen de «backoffice» van de inspecteur en hebben als zodanig, uitzonderingen daargelaten, geen rechtstreekse bemoeienis met belastingplichtigen en hun adviseurs. Binnen de Belastingdienst is de inspecteur de gesprekspartner van de belastingplichtige en zijn adviseur.² In die relatie wordt rekening gehouden met relevante persoonlijke omstandigheden van belastingplichtigen.

Het streven is de werkwijze van de kennisgroepen steeds verder te professionaliseren. Voor het jaar 2000 betekent dat onder meer dat het functioneren van de kennisgroepen kritisch wordt geëvalueerd. De genoemde ruimte om rekening te houden met persoonlijke omstandigheden kan daarbij wellicht aan de orde komen. Aan de hand van uitkomsten van de evaluatie wordt gezien of bijstellingen in de aanpak met betrekking tot de kennisgroepen noodzakelijk zijn.

28

Kan meer inzicht worden verschaft in het zogenoemde auditplan kleine middelen?

Het auditplan kleine middelen is bedoeld om een bijdrage te leveren aan de kwaliteitsbewaking van qua volume en vaak ook financieel belang kleinere belastingmiddelen. De reguliere instrumenten van kwaliteitsborging, zoals vaktechnisch overleg, het beschikken over middelspecialisten en vaktechnische coördinatoren op eenheden, het steekproefsgewijs bewaken van de kwaliteit m.b.v. de kwaliteitsindex Fix, zijn voor de kleinere middelen vaak slechts van beperkte betekenis. Door middel van periodieke audits wordt voor deze middelen daarom nagegaan of de behandeling overeenkomstig regelgeving en beleid plaatsvindt. De uitkomsten van de audits kunnen worden gebruikt om de uitvoering waar nodig bij te sturen.

29

Heeft het feit dat er in 1999 minder rulings zijn verleend en verlengd dat er juist meer rulingverzoeken zijn afgewezen dan in 1998 te maken met de afwijzende houding vanuit Brussel? Hoe gaat de Belastingdienst met betrekking tot het rulingbeleid om met de ontwikkelingen op het gebied van Europese belastingcoördinatie/harmonisatie?

Zie antwoord onder vraag 12.

¹ (Besluit van 21 juli 1995, AFZ94/4519, zoals gewijzigd bij besluit van 26 januari 1998, AFZ97/4609).

² Zie tevens de brief van de staatssecretaris van Financiën d.d. 26 juni 2000 aan de voorzitter van de vaste commissie Financiën inzake kennisgroepen (RTB 2000-740M).

30

Eén van de landelijk acties particulieren is het nauwkeurig bekijken van posten waarbij de hypotheekverhogingen mogelijk zijn aangewend voor consumptieve uitgaven. Hoe staat de fiscus tegenover de kritiek vanuit de samenleving dat de meeste aangiftes over 1997 en 1998 al zijn vastgesteld en dat als de fiscus de renteaftrek dan geaccepteerd heeft, hij daar niet zomaar op terug kan komen?

Vanaf 1997 is er een fiscaal belang om hypotheekverhogingen juist te kwalificeren. Is de verhoging bestemd voor consumptieve doeleinden dan geldt een beperking van de renteaftrek. In verband met het fiscale belang heeft de Belastingdienst vanaf belastingjaar 1997 bijzondere aandacht voor hypotheekverhogingen. Aangezien het aantal hypotheekverhogingen groot is, is de controle daarop over verschillende jaren uitgesmeerd. De mogelijkheid bestaat dat pas in een later jaar een onterechte renteaftrek wordt geconstateerd. Of in dat geval kan worden teruggekomen op een reeds geaccepteerde renteaftrek is afhankelijk van de individuele situatie. Heeft de Belastingdienst expliciet de renteaftrek toegestaan, dan is correctie over de oude jaren in het algemeen niet meer mogelijk. Veelal is een dergelijke correctie wel mogelijk in het geval de belastingplichtige op de aangifte de consumptieve rente bewust als volledig aftrekbare rente voor de eigen woning aangeeft.

31

De projectmatige opzet van de meubelbranche wordt verlaten en daarvoor in de plaats komt een structurele ondersteuning van de eenheden. Kan een toelichting worden gegeven op deze ontwikkeling?

De Belastingdienst voert regelmatig branchegerichte en projectmatig acties uit. Dit betreft zowel (voor-) onderzoeken in een (deel van de) branche als bijvoorbeeld landelijke acties. Doel van deze projectmatige acties is, naast het instellen van onderzoeken, om kennis over gebruiken in de branche te vergaren, en ook om fraudepatronen te ontdekken en methoden om die fraudepatronen te bestrijden. De aldus verworven kennis en inzichten worden via de doelgroepadoptie (branchegericht) binnen de Belastingdienst verspreid. Ook het onderhoud van die kennis en inzichten wordt via de doelgroepadoptie belegd bij de daarvoor verantwoordelijke eenheden. Na het moment van overdracht van kennis en inzichten door de projectgroep aan doelgroepadoptie-eenheden, heeft de projectgroep geen bestaansrecht meer en wordt deze ontbonden.

32

Hoe werkt de onderlinge afstemming tussen de verschillende Coördinatiegroepen Constructiebestrijding. Hoe zijn dergelijke groepen bemand. Is er personele overlap tussen de coördinatiegroepen?

De constructiebestrijdingsgroepen ressorteren onder de directeur Belastingdienst/ Centrum voor Proces- en Productontwikkeling (B/CPP). De Directeur B/CPP draagt samen met de voorzitters van de groepen zorg voor de afstemming tussen de verschillende constructiebestrijdingsgroepen. Daarbij is het vermijden van witte vlekken in de constructiebestrijding (constructies die door geen enkele groep worden aangepakt) een punt van bijzondere aandacht.

De directeur B/CPP is verantwoordelijk voor de bemensing van de constructiebestrijdingsgroepen. Doorgaans werken de leden van de constructiebestrijdingsgroepen parttime in de groep, naast hun werkzaamheden op een eenheid van de Belastingdienst. De Coördinatiegroep Constructiebestrijding (CCB) werkt met fulltime leden. Voorts zijn bij het werk van de constructiebestrijdingsgroepen medewerkers van het

33

Wat is de globale inhoud van het convenant tussen de Belastingdienst en de arbeidsinspectie. Is het convenant inmiddels al in werking getreden?

Het convenant met de Arbeidsinspectie loopt al enkele jaren. Het nieuwe convenant dat nu voorligt bij de Procureurs-generaal ter goedkeuring, voorziet in enkele aanpassingen van het bestaande convenant. Het gaat daarbij met name om de informatie-uitwisseling en de versnelling daarvan, zoals de methode van voordeelberekening en de directe toezending van rapporten met proces-verbaal door de arbeidsinspectie aan de Belastingdienst. Doel van deze verbeteringen is om sneller te kunnen reageren op door de Arbeidsinspectie geconstateerde onjuistheden. Afronding wordt binnen enkele maanden verwacht.

34 en 48

Hoe ver is de Belastingdienst reeds gevorderd met de voorbereidingen op het rekeningrijden? Hiermee is een bedrag van bijna f 27 miljoen gemoeid. Is daarbij rekening gehouden met het feit dat het rekeningrijden geen doorgang zou kunnen vinden? Kan een precisering worden gegeven van dit bedrag?

Kan worden toegelicht waarom de voorbereidingskosten rekeningrijden met f 26,8 miljoen opwaarts zijn bijgesteld?

Bij de voorbereiding wordt zoveel mogelijk aangesloten bij bestaande systemen van de Belastingdienst. In aanvulling hierop zijn echter ook nieuwe applicaties ontwikkeld. De specificaties van deze systemen zijn inmiddels beschreven. Grote materiële investeringen worden zo veel als mogelijk naar achteren geschoven. Van het bedrag van f 26,8 mln is ongeveer 22 mln bestemd voor systeemontwikkeling (inclusief de voorbereiding van de helpdesk). Het restant van het bedrag bestaat uit investeringen in hardware en personele en materiële kosten ten behoeve van het project. Alle investeringen zijn gericht op een optimale aansluiting bij de ontwikkelingen van het bereikbaarheidsoffensief Randstad van de minister van V&W. Zo komen de investeringen in rekeningrijden (spits-tarief) ook de toekomstige experimenten met betaalstroken ten goede. Het bedrag van f 26,8 mln betreft het totaalbedrag aan voorbereidingskosten van de Belastingdienst in 1999.

35

Waar is de reden van de sterke stijging (+ 22%) van verzoeken door het buitenland gedaan op het gebied van internationale fiscale strafrechthulp?

De stijging van het aantal verzoeken door het buitenland op het gebied van de internationale fiscale strafrechthulp past in de trend van de voorgaande jaren. Hiervoor kunnen de volgende redenen worden aangevoerd:

- Het aantal staten dat is aangesloten bij het verdrag inzake wederzijdse rechtshulp in strafzaken is toegenomen.
- Er is sprake van toenemende «internationalisering» van de fiscale fraude.
- De FIOD stelt zich actief en uitnodigend op in de richting van buitenlandse opsporingsinstanties, waardoor in het licht van de wederkerigheid ook Nederland met succes steeds meer verzoeken aan het buitenland richt.

36

Is de proef reeds afgerond met betrekking tot de vraag of bij de door het Meldpunt Ongebruikelijke Transacties als verdacht aangemerkte transac-

ties ook sprake is van fiscale of douane fraude? Zo ja, wat zijn de uitkomsten van deze proef?

De proef wordt naar verwachting in de tweede helft van 2000 afgerond. Er is op dit moment geen zicht op de uitkomsten van de proef.

37

Waarom is in het convenant met het OM zo expliciet vastgelegd dat de Belastingdienst 450 zaken bij het OM aanbrengt?

De opsporing en berechting van fiscale en douane delicten vormt het sluitstuk van het toezicht dat door de Belastingdienst wordt uitgeoefend. Om de functie van sluitstuk van het toezicht inhoud te geven, is het gewenst dat opsporingsonderzoeken van de FIOD daadwerkelijk voor de rechter kunnen worden gebracht. Om deze doelstelling te realiseren wordt jaarlijks door de FIOD met het openbaar Ministerie afgestemd welk aantal afgeronde FIOD-onderzoeken het OM kan behandelen. De afgelopen jaren heeft dit overleg geresulteerd in een aantal van om en nabij de 450 onderzoeken.

38

In hoeverre is bij paragraaf 4.3. over beveiliging en integriteit rekening gehouden met de negatieve conclusies uit het onderzoek van de Algemene Rekenkamer dat vrijwel alle medewerkers van de Belastingdienst inzage hebben in de vertrouwelijke gegevens van particulieren en ondernemingen, terwijl dat niet altijd nodig is en dat deze situatie tussen 1996 en 1998 enkele malen heeft geleid tot misbruik (zie ook Staatscourant d.d. 11 november 1999)?

In paragraaf 4.3. is aangegeven dat inmiddels zes projecten zijn benoemd op het terrein van beveiliging en integriteit. Het doel van deze projecten is het beveiligingsniveau op een termijn van enkele jaren aanzienlijk te verbeteren en daarmee tevens uitvoering te geven aan de aanbevelingen van de Algemene Rekenkamer.

Eén van de projecten betreft het project «logische toegangsbeveiliging». Een belangrijke doelstelling van dit project is een ontwerp te maken voor de toegang tot gegevens door medewerkers van de Belastingdienst. In de eerste plaats gaat het hierbij om het principe van risicobeheersing. Het toekennen van rechten om gegevens te kunnen raadplegen, is gebaseerd op het uitgangspunt dat gegevens niet ongewenst buiten de Belastingdienst terecht komen. Daarnaast wordt kritisch gekeken naar de kosten. Het ontwerp van logische toegangsbeveiliging moet vorm gegeven kunnen worden met kostenefficiënte automatiseringsoplossingen. Daarbij zijn ook de beheerskosten op de langere termijn een belangrijke factor. Los van het ontwikkelen van een nieuw ontwerp van de logische toegangsbeveiliging is er sinds het uitkomen van het rapport van de Algemene Rekenkamer kritisch gekeken naar toegekende autorisaties. Waar nodig zijn autorisaties beperkt.

39

Leidt het voornemen van de Belastingdienst om de uitstelregeling voor belastingconsulenten aan te passen niet tot een forse toename van de werkdruk van de belastingconsulenten en dientengevolge tot mogelijk haastwerk en eventuele onzorgvuldigheden in aangiftes? De oude uitstelregeling was juist bedoeld om de werkdruk te spreiden (zie ook Staatscourant d.d. 10 april 2000).

Zie het antwoord op vraag 17.

Bij het elektronisch aangifte doen voor de belasting voor 1999 bleek het niet mogelijk deze aangifte elektronisch te verzenden indien men een internetaansluiting had via kabel of netwerk. Dit omdat het aangifteprogramma automatisch zocht naar een modem. Behoort dit probleem vanaf volgend jaar tot de verleden tijd?

Bij het verzenden van elektronische aangiften moeten veiligheid en bereikbaarheid gewaarborgd zijn. Veiligheid en bereikbaarheid worden ingebouwd door een directe (1 op 1) verbinding tussen de belastingplichtige en de Belastingdienst tot stand te brengen. Via het telefoonnet wordt contact gelegd met een speciale elektronische postbus van de Belastingdienst. Direct na de verzending krijgt de belastingplichtige een bevestiging van het feit dat de aangifte ontvangen is. Dit gebeurt allemaal zonder een verbinding te maken met het Internet. Computergebruikers die met een kabelmodem of via een netwerk op Internet zijn aangesloten, kunnen geen verbinding maken met het reguliere telefoonnet. Dat betekent dat zij ook geen contact kunnen leggen met die elektronische postbus van de Belastingdienst. In die gevallen waarin het nog niet mogelijk is elektronisch aangifte te doen, is er de mogelijkheid de aangifte op diskette met een portvrije envelop in te zenden.

De Belastingdienst wil in de toekomst gebruik maken van Internet toepassingen die eenzelfde mate van veiligheid en bereikbaarheid kennen. Mede met het oog op de grote automatiseringsinspanningen die voor de Belastingdienst voortvloeien uit de invoering van de belastingherziening 2001 zal de mogelijkheid om de belastingaangifte via Internet in te zenden in 2001 nog niet zijn gerealiseerd.

Van het aantal aangiften loon- en omzetbelasting in 1999 is 4 promille gedaan in euro. Wat is de extra budgettaire derving voor 1999, zowel op transactiebasis als op kasbasis, die in verband met de afrondingspraktijk hieruit voortvloeit? Wat is de totale extra budgettaire derving als gevolg van de afrondingspraktijk door de aangifte in euro? Hoe verhoudt zich dit bedrag ten opzichte van het hiervoor gereserveerde bedrag van f 50 miljoen aan Rijksbelastingen? Dient dit bedrag te worden bijgesteld?

De geraamde extra budgettaire derving door afrondingen van bedragen op aangiften in het voordeel van belastingplichtigen voor 1999 bedroeg f 10 miljoen. Dit is gebaseerd op de verwachting dat ongeveer 10% van de aangiften in euro zou worden gedaan. Het aantal aangiften in euro in 1999 is met 4 promille echter veel geringer. Op basis daarvan mag worden geconcludeerd dat de daadwerkelijke derving lager is uitgevallen. Omdat de derving gebaseerd is op het gemiddelde aantal afrondingen voor alle belastingen mag worden aangenomen dat de daadwerkelijke derving, zowel op transactie- als op kasbasis in de dezelfde mate lager is uitgevallen.

Voor de raming van de jaren 1999 tot en met 2001 heeft het bij de verwachting achterblijven van het aantal aangiften in euro tot gevolg dat de totale derving lager zal uitvallen. Over tijdvakken die aanvangen na en tijdstippen die zijn gelegen na 31 december 2001 moet aangifte worden gedaan in euro. De raming van de structurele derving van f 50 mln. aan rijksbelastingen (incl. premies volksverzekeringen, f 60 mln.) is daarop gebaseerd. Het achterblijven van het van het aantal aangiften in euro in de overgangsfase heeft geen invloed op deze raming.

Op grond van welke indicatoren wordt de fiscaal-technische kwaliteitsindex samengesteld?

In 1999 is het instrument FIX (fiscaal-technische kwaliteitsindex) voor het eerst in de praktijk toegepast. Betrokken waren de middelen accijnzen, douanerechten, loonbelasting, omzetbelasting, inkomstenbelasting en het proces invordering. Voor elke van deze onderdelen zijn gedetailleerde vragenlijsten ontworpen, gericht op de belangrijkste fiscaal-technische elementen. Voorbeelden van de beoordeelde aspecten zijn Vrijstellingen en teruggaven bij accijnzen, waarde en tarief bij de Douane, dienstbetrekking en kostenvergoedingen voor de loonheffing, leveringen en vrijstellingen voor de omzetbelasting, ondernemerschap en rente- en dividendvrijstelling in de inkomensheffing en uitstel van betaling en beslagopdrachten voor de invordering. De vragenlijsten zijn gebruikt bij de toetsing achteraf van door de Belastingdienst genomen fiscale standpunten en besluiten bij aangiftebehandeling, veldtoetsing en aanslagregeling. Op basis van de gewogen uitkomsten wordt de fiscaal-technische kwaliteitsindex samengesteld.

43

Welke criteria zijn in 1999 gehanteerd voor de selectie van risicovolle posten voor de doelgroep particulieren? Welke criteria worden in 2000 gehanteerd?

Wanneer is sprake van een fiscaal belang dat indeling in een aandachtscategorie voor de doelgroep (grote) ondernemingen overwogen moet worden?

De selectie van aangiftebiljetten in de doelgroep particulieren vindt plaats door zowel een vergelijking met de eigen historische gegevens van een belastingplichtige als door confrontatie met interne normen of extern verkregen contra-informatie (inlichtingen), of door een combinatie van deze methoden. De criteria die daarbij worden aangelegd, zijn slechts bekend bij een select aantal medewerkers van de Belastingdienst en zijn niet voor publicatie vatbaar.

De indeling in aandachtsgroepen vindt bij de doelgroepen (grote) ondernemingen plaats op basis van belang en risico. Het belang wordt bepaald aan de hand van een formule, waarin de afdrachten voor de verschillende soorten belastingen op één noemer worden gebracht. Het risico wordt bepaald aan de hand van een aantal criteria. De meeste van deze criteria hebben betrekking op gegevens van het eigen fiscale gedrag van de betreffende ondernemer/onderneming. De indeling in aandachtscategorie is een van de aspecten die bij selectie voor behandeling door de Belastingdienst meetelt. Deze opzet geldt voor alle ondernemingen bij de doelgroepen Ondernemingen en Grote Ondernemingen, met uitzondering van de circa 700 grootste ondernemingen bij Grote Ondernemingen. Bij deze 700 grootste ondernemingen is sprake van een individuele benadering per onderneming.

44

Wat is het budget van het Centrale Meldpunt Digifraude en uit hoeveel werknemers (FTE) bestaat het Centrale Meldpunt Digifraude? Zijn er reeds resultaten te vermelden?

Het Centraal Meldpunt Digifraude is vanaf 1 januari 2000 ondergebracht bij Belastingdienst/ Centrum voor Product- en Procesontwikkeling (B/CPP) en wel bij het programma E-Commerce. Bij dit programma werken 6 à 7 fulltime medewerkers, waarvan twee uitsluitend voor het Centrale Meldpunt Digifraude. Voor het meldpunt is geen apart budget, wel vindt ten behoeve van de «Voortgangsrapportage bestrijding fraude en financieel economische criminaliteit» nacalculatie plaats. Het Centrale Meldpunt Digifraude heeft tot doel kennis en informatie omtrent het gebruik van Internet voor het verrichten van belastbare activiteiten, in de Belasting-

dienst te verspreiden. Voorts is het doel mogelijke risico's rond het gebruik van Internet te signaleren en onder de aandacht van belanghebbenden binnen de Belastingdienst te brengen. Het meldpunt realiseert geen (rechtstreekse) resultaten in de zin van opgelegde (navorderings)-aanslagen.

45

Wordt het beleid van alleen hulp op afspraak en minder locaties bij hulp bij aangifte met het oog op de invoering van de herziening inkomstenbelasting 2001 voortgezet?

De Belastingdienst heeft een ontwikkeling ingezet, die overigens in de pas loopt met maatschappelijke ontwikkelingen, om het aantal fysieke klantcontacten te verminderen. Daarvoor in de plaats worden telefonie en Internet en inmiddels op proef e-mail ingezet als voornaamste communicatiemiddelen. In lijn met deze ontwikkeling is de sluiting van een aantal contactpunten op postkantoren (ingezet in 1999). Blijvende bezetting van deze contactpunten bleek te kostbaar en niet veel toe te voegen aan de dienstverlening.

Voor de communicatie rond de herziening, die overigens ingezet wordt in september 2000 i.v.m. de voorlopige teruggave, wordt dezelfde lijn gevolgd.

- Ruime inzet van schriftelijk materiaal (Belastingkrant, brochures etc.);
- Toereikend aanbod van telefonische service door middel van het uitgebreide Belastingtelefoon-platform;
- Uitbreiding site Internet.

Daarnaast zijn alle belastingkantoren voorbereid op een verhoogde vraag naar hulp aan de balies.

46

Kan inzicht worden verschaft in de voorwaarden waaronder binnen de proef flexibele arbeidsvoorwaarden extra vrije dagen kunnen worden gekocht of verkocht?

In het kader van de proef met flexibele arbeidsvoorwaarden bij het B/AC kunnen onder de volgende voorwaarden compensatie-uren worden gekocht of verkocht:

1. Belanghebbenden dienen in vaste of tijdelijke dienst voor onbepaalde tijd te zijn aangesteld.
2. De bedrijfsvoering en het beschikbare budget gelden als criteria bij de honorering van verzoeken.
3. Er geldt een vaste peildatum voor het vaststellen van de waarde van de te kopen of verkopen uren.
4. Er is een maximum aan het aantal uren dat kan worden gekocht of verkocht. Er kunnen maximaal 80 compensatie-uren worden gekocht of verkocht (voor deeltijders geldt dit aantal naar rato).
5. Medewerkers met een werktijdregeling zonder compensatie-uren kunnen alleen vakantie-uren verkopen op grond van artikel 22, twaalfde lid, van het ARAR (zij worden in de gelegenheid gesteld om voor de toekomst alsnog te kiezen voor een werktijdregeling met compensatie-uren).
Indien wordt gekozen voor fiscale faciliteiten als het verkopen i.c. afzien van uren in ruil voor een fiets, een belastingvrije tegemoetkoming in de aanschafkosten van een personal computer of een belastingvrije verlaging van de ouderbijdrage in de kosten van kinderopvang, dan dient aan de daarvoor geldende fiscale voorwaarden te worden voldaan.
6. Bij het ontstaan van een tekort aan uren als gevolg van ziekte of ontslag worden de (fiscale) faciliteiten die in ruil voor de verkochte

uren worden genoten beëindigd of dient de teveel ontvangen vergoeding te worden terugbetaald.

47

Wat is het resultaat van de pilot «gezonde voeding»?

Het belangrijkste resultaat van de pilot «Gezonde voeding» is dat de medewerkers zich meer bewust zijn geworden van de gevolgen van inhoud van de maaltijden voor de eigen gezondheid. Gebleken is dat het gestructureerd aanbieden van gezonde voeding in de kantines van de eenheden van de Belastingdienst kan worden verbeterd. Met de cateraars lopen hierover gesprekken. Dit is nog punt van onderhandeling; de winstmarge op bijvoorbeeld snacks is voor de cateraar aanzienlijk hoger dan de winstmarge op gezonde voeding. In de toekomst zal in de voortgangsgesprekken met de cateraars en bij een volgende aanbesteding blijvend aandacht gevraagd worden voor het meer structureel uitbreiden van het aanbod van gezonde voeding.

48

Kan worden toegelicht waarom de voorbereidingskosten rekeningrijden met f 26,8 miljoen opwaarts zijn bijgesteld?

Zie het antwoord op vraag 34.

49

Kan inzicht worden verschaft in de opwaartse bijstelling van f 14,3 miljoen van de voorbereidingskosten euro?

De 14,3 mln is bestemd om de Belastingdienst voor te bereiden op de komst van de euro en aangiften in euro mogelijk te maken. Daarbij gaat het om het aanpassen van geautomatiseerde systemen en documenten (aangiftebiljetten, brochures e.d.), zodat aangiften in euro kunnen worden verwerkt. Daarnaast betreft het de versterking van de Belastingtelefoon, het instellen van een interne helpdesk en het versterken van de basisadministratie.